

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., Vstupný areál U. S. Steel, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Kvasnicom, advokátska kancelária JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Cb 1/2013 z 23. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., Vstupný areál U. S. Steel, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 4 Cb 1/2013 z 23. novembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (v právnom postavení odporcu v 2. rade) v konaní pred krajským súdom ako súdom prvého stupňa navrhla svojim podaním z 21. januára 2014, aby v zmysle § 141a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zaviazal spoločnosť ADAMS and Co., INC (ďalej len „navrhovateľ“) zložiť preddavok na trovy konania vo výške 589 380,59 €.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Cb 1/2013 z 3. júna 2015 bol navrhovateľ zviazaný zložiť na účet krajského súdu preddavok v uvedenej výške v lehote 60 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia. Súčasne výzvou z 3. júna 2015 bola sťažovateľka vyzvaná na zaplatenie preddavku na trovy konania v rovnakej výške, ktorý v stanovenej lehote zaplatila. Navrhovateľ tak dosiaľ neučinil, a preto zákonným dôsledkom tohto stavu malo byť zastavenie konania vo veci samej uznesením vydaným v lehote do 9. septembra 2015. Krajský súd namiesto rozhodnutia o zastavení konania vydal 23. novembra 2015 napadnuté uznesenie, ktorým navrhovateľovi priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, proti ktorému nie je prípustné odvolanie ani iný opravný prostriedok.

Porušenie sťažovateľkou označených práv okrem už uvedeného spočíva aj v tom, že uznesenie krajského súdu o oslobodení od platenia súdnych poplatkov je neodôvodnené, keďže krajský súd postupoval podľa § 169 ods. 2 OSP napriek tomu, že nebola splnená druhá zákonná podmienka v zmysle tohto ustanovenia, a to aby išlo o návrh, ktorému nikto neodporoval. Sťažovateľka totiž písomným vyjadrením z 27. augusta 2015 nesúhlasila so žiadosťou navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože navrhovateľ nemá na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov právny nárok v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uviedol, že pokiaľ o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov žiada podnikateľ – právnická osoba, jej nepriaznivá hospodárska situácia ako dôsledok podnikania nemôže byť paušálnym dôvodom na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Krajský súd v namietanom rozhodnutí neuviedol, aká zmena skutkového stavu, pokiaľ ide o majetkové pomery navrhovateľa a jeho postavenie, nastala od vydania uznesenia z 3. júna 2015, v ktorom krajský súd ako predbežnú otázku riešil, či u navrhovateľa sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pričom zistil, že tieto splnené nie sú, a preto mu uložil zaplatiť preddavok na trovy konania.

Podľa sťažovateľky uvedeným postupom krajského súdu bolo porušené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústav, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa U. S. Steel Košice, s. r. o. na súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.11.2015, č. k. 4Cb/1/2013-1954, porušené boli.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.11.2015, č. k. 4Cb/1/2013-1954 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby v nej znovu konal a rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľka musí teda namietať porušenie svojich základných práv v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci, čo je možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (m. m. II. ÚS 3/05).

Z doručenej sťažnosti možno vyvodit', že jej podstatou je námietka sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd ústavne nekonformne aplikoval ustanovenie § 169 ods. 2 OSP, keď rozhodol o oslobodení navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov bez odôvodnenia, napriek tomu, že v predchádzajúcim uznesení z 3. júna 2015 rozhodol o povinnosti navrhovateľa zložiť preddavok na trovy konania, ktorý tento dosiaľ nezložil, a preto malo byť krajským súdom rozhodnuté o zastavení súdneho konania podľa § 141a ods. 1 OSP, a nie o oslobodení navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov. V dôsledku uvedeného došlo k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj do jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V súlade s § 138 ods. 1 OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z uvedeného vyplýva, že účastníkom konania o oslobodení od súdnych poplatkov bol iba navrhovateľ, ktorý uvedené konanie svojím návrhom inicioval. Ústavný súd poukazuje na to, že právo na podanie návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov je oprávnením poplatníka, teda navrhovateľa, a nie oprávnením sťažovateľky v procesnom postavení odporcu.

Keďže sťažovateľka nemá v predmetnom konaní o oslobodení od súdnych poplatkov procesné postavenie účastníka konania, nemohla v tomto konaní uplatňovať svoje procesné práva a plniť procesné povinnosti. Z toho dôvodu nemohlo v posudzovanom konaní dochádzať k porušovaniu jej základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 205/04).

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť ústavnému súdu bola v tomto prípade podaná sťažovateľkou, ktorá nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou na jej podanie, a preto ju ústavný súd po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016